

	Центральнoукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни «Адміністративно-процесуальне право»			
		Статус дисципліни <i>вибірковий компонент</i>			
Галузь знань	08 Право				
Спеціальність	081 Право				
Освітня програма	Право				
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)				
Форма навчання	Денна, заочна				
Курс	2-й				
Семестр	4-й				
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120/120	
	Лекційні			20/20	
	Практичні/семінарські			20/20	
	Лабораторні			-	
	Самостійна робота			80/80	
Семестровий контроль	Залік				
Викладач	Соболь Євген Юрійович, доктор юрид. наук, професор, професор кафедри загальноправових дисциплін та державного управління				
Контактна інформація	ел. адреса викладача: Y.Y.Sobol@cuspu.edu.ua 8Isobol@gmail.com				
Кафедра	загальноправових дисциплін та державного управління				
Факультет	Права, бізнесу та адміністрування				
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Предметом вивчення є адміністративно-процесуальне право. Завданнями вивчення дисципліни «Адміністративна діяльність органів публічної влади» є: – формування у аспірантів знань, вмінь та навичок щодо формулювання і розв’язання комплексних наукових й практичних проблем стосовно адміністративного процесу. – аналіз положень чинного законодавства України, яке регулює особливості розгляду адміністративних справ в адміністративних судах. – формування активної громадської позиції щодо державотворчих та правотворчих процесів				
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Мета вивчення навчальної дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» – засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти положень чинного законодавства України, яке регулює особливості розгляду адміністративних справ в адміністративних судах, поняття та принципів адміністративного судочинства, дискусійних питань теорії та практики адміністративного судочинства, його правової природи, організації адміністративних судів, що сприятиме оптимізації правотворчого та правозастосовного процесів у зазначеній сфері.				
Компетентності	– Здатність розв’язувати комплексні проблеми у процесі проведення досліджень з правової тематики, професійної				

	правничої діяльності, викладання юридичних дисциплін у закладах вищої освіти; – Здатність генерувати нові ідеї (креативність); – Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними; – Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; – Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей; – Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій; – Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.
Програмні результати (Чому можна навчитися)	<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти зможуть:</i> Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій; Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права; Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці;
Зміст дисципліни	Тема 1. Поняття адміністративного процесу основні засади та завдання адміністративного судочинства. Тема 2. Організація адміністративного судочинства. Склад суду. Відводи. Тема 3. Учасники адміністративного судочинства. Докази та доказування в адміністративному судочинстві. Тема 4. Судові витрати. Заходи процесуального примусу. Тема 5. Позовне провадження. Тема 6. Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Тема 7. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Тема 8. Виконання судових рішень в адміністративних справах. Відновлення втраченого судового провадження. Тема 9. Адміністративне судочинство та практика ЄСПЛ.

Критерії оцінювання роботи аспірантів

Критеріями оцінки письмових завдань є:

- повнота та глибина розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальний бал за роботу на семінарському занятті – 5 балів.

5-4 бали аспірант/ аспірантка отримує, якщо:

- опрацював не лише основну, але й додаткову літературу, самостійно знайдену, відповідно до теми для більш глибокого її розкриття;
- засвоїв теоретичний матеріал на високому (творчому) рівні, логічно викладає його, пов'язуючи з вивченим раніше, встановлює міжпредметні та міжтемні зв'язки;
- висловлює гіпотези, наводить аргументи на підтвердження своєї думки, або спростування думки інших аспірантів, при цьому посилається на опрацьовані джерела та літературу;
- використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань;
- робить висновки, узагальнення;
- рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;
- пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури ведення дискусії;
- підготував реферат, повідомив його зміст, чим зацікавив аспірантів.

2,5-3 бали аспірант/ аспірантка отримує, якщо:

- опрацював переважно основну літературу;
 - теоретичний матеріал засвоїв на достатньому (конструктивному рівні), досить логічно викладає його, однак, не завжди може підтвердити відповідними прикладами, іншими аргументами;
 - під час викладу припускається незначних помилок чи неточностей, у нього виникають деякі проблеми з встановленням зв'язків з попередніми темами чи іншими предметами, тобто його знання не систематизовані повною мірою;
 - іноді потребує додаткових запитань для повного розкриття проблеми;
 - може висловлювати гіпотези, припущення, однак не завжди може навести необхідні аргументи на підтвердження своєї думки;
 - в цілому використовує теоретичний матеріал для розв'язання практичних завдань, пояснення подій та явищ, що відбуваються в політико-правовому житті країни та в світі, але його пояснення можуть містити неточності, бути недостатньо обґрунтованими;
 - робить висновки, узагальнення, однак, вони потребують уточнення, конкретизації з боку викладача або інших аспірантів;
 - рецензує відповіді інших, вносить корективи, доповнення;
 - пропонує дискусійні теми для обговорення, бере участь у дискусії, дотримується культури ведення дискусії;
 - підготував реферат і повідомив його зміст.
- 1 бал* отримує аспірант/ аспірантка, якщо:
- не повністю опрацював рекомендовані джерела та літературу, не має відповідного конспекту;
 - засвоїв матеріал на середньому (репродуктивному) рівні;

- може лише відтворити навчальний матеріал, засвоєний на лекції або опрацьований самостійно (законспектований) без критичного осмислення, на рівні переказу, можливо, навіть, за допомогою викладача;

- іноді порушує логіку викладу, припускається помилок;

- не вміє самостійно здійснювати логічні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, висновки);

- з допомогою викладача може навести приклади, пов'язати теоретичний та практичний матеріал, встановити міжтемні та міжпредметні зв'язки;

- не може зробити рецензію, виправити помилки інших аспірантів;

- у нього не достатньо сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку.

Аспірант/ аспірантка не отримує балів (0 балів), якщо:

- не опрацював рекомендовані джерела та літературу, не має конспекту;

- засвоїв матеріал на низькому (рецептивно-продуктивному) рівні;

- може відтворити незначну частину навчального матеріалу, засвоєного на лекції, лише за допомогою викладача;

- не може критично осмислити, проаналізувати матеріал навіть, за допомогою викладача;

- не дотримується логіки викладу, часто припускається помилок;

- не може (навіть з допомогою викладача) навести приклади, пов'язати теоретичний та практичний матеріал, встановити міжтемні, міжпредметні зв'язки;

- не може зробити рецензію, виправити помилки інших аспірантів;

- у нього не сформовані навички участі у дискусії, не вміє обґрунтовувати свою думку;

- не засвоїв матеріал, відмовляється відповідати або не може відтворити навіть незначну частину навчального матеріалу, навіть з допомогою викладача.

Аспірант, який не відвідував заняття з поважних причин, підтверджених документально, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

Одна контрольна робота у формі трьох теоретичних питань передбачено за результатами вивчення всіх тем.

Тривалість виконання контрольних завдань не повинна перевищувати двох академічних годин.

До контрольної роботи допускаються всі аспіранти незалежно від результатів поточного контролю.

Для проведення контрольної роботи розроблено контрольні завдання двох варіантів, які є рівнозначні за трудомісткістю.

За виконання контрольної роботи аспірант може отримати до 20 балів (I питання – 6 балів; II питання – 6 балів; III питання – 8 балів).

У процесі виконання контрольних завдань аспірант може користуватися лише тими допоміжними матеріалами, які визначені викладачем. Аспірантові забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими аспірантами та користуватися матеріалами, крім дозволених. За умови порушення аспірантом установлених правил виконання контрольних завдань викладач позбавляє можливості

продовжувати виконання контрольних завдань, не перевіряє роботу, робить на ній відповідний запис і оцінює нулем балів.

До 35-ти балів аспірант може отримати за виконані завдання самостійної роботи, з урахуванням якості, повноти виконання завдання.

З дисципліни «Адміністративно-процесуальне право» як форму підсумкового (семестрового) контролю передбачено залік

Усім аспірантам, які повністю виконали навчальний план і позитивно атестовані з цієї дисципліни (набрали не менше 60% від 100 балів), сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною шкалою («зараховано», «незараховано») та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності, Залікову книжку здобувача вищої освіти. Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у відділ аспірантури у визначений термін особисто викладачем.

Поточне оцінювання та самостійна робота											Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	Контрольна робота	Самостійна робота	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	20	35	
Разом 100 балів											

Політика курсу

У процесі вивчення дисципліни аспірант/ аспірантка:

- мають бути присутніми на лекційних та практичних заняттях (виняток – підтверджена поважна причина);
- мають бути активними на практичних заняттях, брати активну участь в обговоренні питань плану заняття, дискусіях, інтерактивних формах роботи (у парах, малих групах);
- можуть користуватися мобільним телефоном, планшетом, тощо, лише з дозволу викладача з навчальною метою (звернення до тексту НПА);
- зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності, зокрема: самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Інформаційне забезпечення

Сайт Верховної Ради України (законодавство) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>
 Сайт журналу «Право України» <https://pravoua.com.ua/ua/>
 Головний правовий портал України <https://www.ligazakon.ua/ua/>
 Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

Матеріально-технічне забезпечення

Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали

Література:

Література:

1. Адміністративно-правова реформа в Україні. Н.О. Армаш, Ю.В. Борисова, К.В. Бортняк, С.В. Петков, Є.Ю. Соболев, Л.В. Спицька, О.С. Ховпун, Т.О. Часова, В.М. Шкабаро, Г.П. Щедрова, Г.В. Щолокова. за заг. ред. С. В. Петкова– Київ: КНТ, 2022. 180 с.

2. Адміністративне право для громадян України:

Науково-популярне видання. А. Манжула, В. Галуцько, Є. Соболю, О. Дрозд та ін. Рекомендовано до друку Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права (протокол від 22 жовтня 2019 р. № 9) . М. Київ: НДПП. 2019. 114 с

3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Соболю Є.Ю. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с.

4. \Адміністративна деліктологія: сучасна модель відповідальності посадових осіб органів публічної влади. Соболю Є.Ю, Київ: КНТ, 2018. 153 с.

5. Адміністративний процес : навч. посіб. / О.Ю. Салманова, А.Т. Комзюк, С.М. Гусаров та ін. ; за заг. ред. О.Ю. Салманової, А.Т. Комзюка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 412 с

6. Науково-практичний коментар кодексу адміністративного судочинства України. за заг. ред. Р.С. Мельника. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 1030 с.

7. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України. Станом на 26 липня 2024. За заг. ред. Чубенка А. Г. Дрозд О.Ю., Манжула А.А., Соболю Є.Ю., Журавльов Д.В., Лошицький М.В., Петков С.В., Теремецький В.І., Київ. Видавничий дім «Професіонал», 2024. 654 с.

8. Соболю Є. Ю., Журавльов Д. В., Переверзєв Д. М. Адміністративно-правові засади та правове регулювання реалізації, охорони і захисту прав та свобод осіб з інвалідністю з боку публічної адміністрації : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т. П., 2022. 341 с.

9. Соболю Є.Ю., Кіблик Д.В. Правові засади формування та реалізації державної політики щодо забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю: монографія. Кропивницький: ФОП Кандиба Т. П., 2023. 175 с.

10. Соболю Є.Ю., Палій В.В. Адміністративно-правові обмеження прав і свобод людини при забезпеченні публічної безпеки органами Національної поліції України. Монографія. Кропивницький: ФОП Кандиба Т. П., 2023. 182 с.

11. Соболю Є.Ю., Бондарь В.П. Організація проведення медико-соціальної експертизи: адміністративно-правовий аспект. Монографія. Дніпро: Середняк Т.К. 2024. 228 с.

12. Соболю Є.Ю. Державна політика формування та реалізації соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: адміністративно-правовий аспект: монографія. Є. Ю. Соболю, К. С. Фомічов. Одеса: Видавництво «Юридика», 2025. 354 с.

13. Manzhula A., Kondratenko V., Sobol Y. The Current Factors of Ensuring the Activities of Public Administration Regarding the Organization of the System of Social Adaptation of Children with Disabilities. International Journal of Advanced Biotechnology and Research (IJABR) Special Issue-1, 2019, pp. 498-508. (Web of Science)

14. Protsenko T., Sobol Y., Yerptyntsev P., Koshchynets V., Anheloniuk A. Legal regulation of payment systems in Ukraine: current situation and the prospects for development. Cuestiones Politicas. Vol. 39, № 69 (Julio-Diciembre), 2021, P. 446-461. (Web of Science)

15. Yevhen Yuriiovich Sobol, Roman Viktorovich Myroniuk, Yurii Vitaliiovych Harust and Valeria Myrhorod-

Karpova. Implementation of Family Medicine in Central and Eastern Europe: Experience and Lessons for Ukraine. *International Journal of Advanced Biotechnology and Research (IJABR)* ISSN 0976-2612, Online ISSN. 2278–599X. Special Issue-1, 2019, pp544-558.

16. Sobol, Y. Manzhula, A. Harust, Y. Myrhorod-Karpova, V. Search for ways to optimize the activities of state bodies managing the funds of international technical assistance. *Asia Life Sciences*, 2019 (2). 189-212

17. Kondratenko V., **Sobol Y.**, Okopnyk O., Fomichov K., Skliarenko I. (2022). Interactions Between the International Convention and the System of Guaranteeing the Rights of Persons with Disabilities in Ukraine. *Cuestiones politicas*. Vol.40. № 74. 662-672. URL: <https://cutt.ly/Uezysi5R>

18. Gulac O., Oleksenko R., **Sobol Y.**, Milova T., Troshkina K. (2022). Reform of public administration in the forestry sector of Ukraine. *Cuestiones Políticas*. Vol.40, № 75. 299-311. URL: <https://cutt.ly/Zezt0tP9>

19. Oleksandr Morhunov, Ihor Artemenko, **Yevhen Sobol**, Lilia Bobryshova, Serhiy Shevchenko. (2023). Methodological principles of studying the essence of public administration bodies as subjects of administrative procedural law. *Cuestiones Políticas*, 41(76). P.453-466. URL: <https://cutt.ly/e5KNogL>

20. Troshkina, K., **Sobol, Y.**, Yunin, O., Shevchenko, S., Zadalia, D. (2023). Legal Status of the National Intellectual Property Authority: European Experience. *Revista de la Universidad del Zulia*/ 14(41), 496-509. URL: <https://cutt.ly/Jezi1hd>

21. Serhii Shatrava, Serhii Vylkov, **Yevhen Sobol**, Nataliia Maksymenko, Inna Zelenko. (2023). Legal guarantees of lawyers' activities with respect to the provision of free secondary legal aid in the administrative court system. *Cuestiones Políticas*. 41(77), 309-323. URL: <https://cutt.ly/DezywdTI>

22. Valentyna Voronkova, Vitalina Nikitenko, **Yevhen Sobol**, Roman Oleksenko, Yuriy Zelenin, Olena Kravchenko, Lesia Levchenko, Nataliia Yukhymenko. (2024). The Digital Transformation Of The Most Dynamic Region In The World (China, Malaysia, India) As A Key Factor In Economic Development Within The Context Of INDUSTRY 5G: Trends, Challenges, And Strategies. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 22(1). 1522-1531. URL: <https://cutt.ly/CezicX4Z>

23. Serhii Shatrava, Serhii Vylkov, Yevhen Sobol, Vitaly Kondratenko, Alexey Drozd, Marina Azhazha, Valentyna Voronkova, Vitalina Nikitenko, Olexandr Chernenko. (2024). Organizational and Legal Cooperative Aspects between Government and Public Institutions as a Key Factor in the Formation of an Efficient and Transparent State Administration System. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*. 22(2). 7086-7095. URL: https://www.pjlss.edu.pk/pdf_files/2024_2/7086-7095.pdf